

מָשָׁל וּתְבוּנָה

"ה' אֱלֹקֵינוּ הוּא הַנִּלְחָם לָנוּ" (דְּבָרִים ג', כב)

זִמְנֵנוּ מָשָׁל לְשַׁעַת מַלְחָמָה, וְכָל מִצְוָה עֲרָפָה גָדוֹל

תְּבוּנָה

בְּסִפּוֹר 'הַמְּגִיד מִדְּבַר', מוֹבָאִים מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי יַעֲקֹב גְּלִינְסְקִי דְּבָרִים שֶׁשֶּׁמַע מֵאֲבִיו, רַבִּי אֲבִרָהָם צְבִי גְלִינְסְקִי, שֶׁהָיָה תַלְמִיד בִּישִׁיבַת הַחֶפֶץ חַיִּים בְּרָאדִין. יוֹם אֶחָד הוּא שֶׁמַע כִּיצַד פּוֹנֶה אֶחָד מִתַּלְמִידֵי הַיִּשִּׁיבָה אֶל הַחֶפֶץ חַיִּים וְשׂוֹאֵל אוֹתוֹ: "הֲזֶה הַקֹּדֶשׁ כּוֹתֵב: 'כָּל פְּקוּדָא דְלִית בָּהּ דְּחִילוֹ וְרַחֲמִיו, לֹא סִלְקָא לְעָלָא' [פְּרוּשׁ: כָּל מִצְוָה שֶׁעוֹשִׂים אוֹתָהּ בְּלֹא יְרָאָה וְאַהֲבָה כְּלָפִי ה', אֵינָה עוֹלָה לְשָׁמַיִם], אִם כֵּן", שָׁאֵל הַתַּלְמִיד, "מָה יִקְרָה לְאִנְשֵׁי דוֹרְנוּ בַּעֲוֹלָם הָאֵמֶת? כִּיִּים הַמִּצְוֹת שֶׁלָּנוּ הֵינּוּ כֹה שְׁפֵל, וְמִי יוּכַל לֹמַר שֶׁאֵנוּ מְסַיְמִים אֶת הַמִּצְוֹת עִם אֲהֲבַת ה' וְיְרָאָה ה'? הֲרִי אֵנוּ כֹה רְחוּקִים מִדִּרְגָתָם שֶׁל הַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים?!"

הַחֶפֶץ חַיִּים הִרְגִיעַ אֶת הָאִישׁ, וְסָפַר לוֹ אֶת אֲשֶׁר אָרַע עִם הָאוֹפָה בְּשַׁעַת הַמַּלְחָמָה, וְהַמְשִׁיךְ: "אֵנוּ כִּלְנֵנוּ מִצְוִיִּים בְּמַלְחָמָה נוֹרָאָה עִם הַיָּצֵר הַרֵעַ. הַנְּסִיוֹנוֹת וְהַמְּבַחְנִים שֶׁל כָּל אָדָם הָיוּ בְּזִמְנֵנוּ הֵם קָשִׁים מְאֹד. בְּכָל זֹאת, אֲנִישִׁים מְקִיָּמִים מִצְוֹת וּמִצְוִיִּים לְלַמֵּד תּוֹרָה. כִּמְה נִפְלָא הַדְּבָר! ה' מוֹכֵן כִּיִּים לְקַבֵּל כָּל סוּג שֶׁל מִצְוָה, גַּם אִם לֹא קִיְּמוּ אוֹתָהּ בְּדִרְגָּה הַגְּבוּהָה בִּיתוּר שֶׁל אֲהֲבַת ה' וְיְרָאָתוֹ."

מִיכֵן מֵאֲלִיּוֹ שֶׁאֵדָם חֵיב תְּמִיד לְהִתְאָמֵץ לְהַגִּיעַ לְשִׁלְמוֹת. אֲךָ בְּכָל אִפְּו, מָטָל עָלֵינוּ לֹא לֵאבֹד אֶת הַתְּקוּנָה וְלֹא לְהִתְקַאֵשׁ. כִּיִּים כָּל הַשָּׁנָה בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת הֵינּוּ צָעֵד עֲנָק בְּעִבּוּדָתָהּ."

מתוך הספר 'אוצר המשלים על התורה'

מָשָׁל

סִפּוֹר הַחֶפֶץ חַיִּים: "לִפְנֵי הַמַּלְחָמָה פָּגַשְׁתִּי אוֹפָה שֶׁהִכְרַתִּי, הוֹלֵךְ בְּרַחוּב. שָׁאֲלֵתִי אוֹתוֹ כִּיצַד מִתְּנַהֲלִים עֶסְקִיו. 'אוי, רַבִּי', הִשִּׁיב הָאִישׁ, 'הֵייתִי שָׁמַח לֹמַר שֶׁעֶסְקִי מִתְּנַהֲלִים כְּרֹאִי. אֲךָ הָאֵמֶת הִיא שֶׁאֵנִי עוֹבֵד כָּל הַלֵּילָה וְאוֹפָה אֶלָּךְ כְּכֹרוֹת לָחֶם וְלַחֲמִנִיּוֹת. הַעֲבוּדָה אוֹרְכָת לִי זִמְנוֹ רַב וְהִיא קָשָׁה מְאֹד, אֲבָל לְאַחֵר מִכּוֹ, בְּבִקְרָא, אֵינִי שׂוֹמֵעַ אֶלֶּא מְלֹנוּת. לְקוֹחַ אֶחָד אוֹמֵר שֶׁהַלְחָמְנִיָּה אֵינָה עֲגֻלָּה דִּיָּה. לְקוֹחַ שְׁנֵי מְתוֹלֹנוּ שֶׁהַלָּחֶם אִפְּוִי יֵתֵר עַל הַמִּדָּה. שְׁלִישִׁי טוֹעֵן שֶׁהַלָּחֶם שֶׁקָּבֵל לֹא הִיָּה אִפְּוִי דִּי הַצֶּרֶךְ. כָּכָל שֶׁאֵנִי מְשַׁתְּדֵל, אֵינִי מִצְלִיחַ לְמַכּוֹר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַמֵּאֲפָה. אֵנִי מִצְלִיחַ לְמַכּוֹר רַק כֶּשֶׁשׁ מֵאוֹת יְחִידוֹת לִפְנֵי הַצֹּהָרִים, וְאֵת אֲרָבַע מֵאוֹת הַנוֹתְרוֹת אֵנִי נֹאֲלָץ לְמַכּוֹר אַחֵר הַצֹּהָרִים כְּמֵאֲכָל לַעֲוֹפוֹת, בְּמִחְרָא זוֹל מְאֹד. כֵּן אֵנִי מַפְסִיד כֶּסֶם נֶפֶר מוֹרְחִי. תּוֹ לִי בְּרַכָּה, רַבִּי, שֶׁאֲצִלִּיחַ יוֹתֵר."

"אֲכֹן, בְּרַכְתִּי אוֹתוֹ", אָמַר הַחֶפֶץ חַיִּים, "וְהִנֵּה, זִמְנוֹ קָצֵר לְאַחֵר מִכּוֹ. לְאַחֵר שֶׁפָּרְצָה מַלְחָמַת הָעוֹלָם, פָּגַשְׁתִּי שׁוּב, וְהֵייתִי דִּי מְפַתֵּעַ, מְפַנֵּי שְׁכָל הָאַחֲרִים הָיוּ מְדַכְּאִים בְּשֶׁל הַמַּלְחָמָה וְהוּא לֹא הִיָּה נִרְאָה מְדַכָּא כָּל וְכָל. שָׁאֲלֵתִי אוֹתוֹ, כִּיצַד מִתְּנַהֲלִים עֶסְקִיו? 'הֵם פְּשׁוּט וְנִלְאָאִים' הִשִּׁיב הָאוֹפָה."

"אֲךָ זֶהוּ זִמְנוֹ מַלְחָמָה, כִּיצַד הֵם יְכוּלִים לְהִיטֵב טוֹבִים?" הִתְעַנְּנִיתִי. "זֹאת בְּדִיקַת הַסִּפָּה", הִשִּׁיב הָאוֹפָה. 'בְּזִמְנוֹ מַלְחָמָה אֲנִישִׁים לּוֹקְחִים כָּל סוּג שֶׁל לָחֶם אוֹ לַחֲמִנִיָּה שֶׁהֵם יְכוּלִים לְהַשִּׁיג. אֵין טְעֻנוֹת, וְהָאָדָם מוֹדֵה לָהּ' בְּאֲשֶׁר הוּא מְשִׁיג לָחֶם לְמִרוֹת הַמַּחְסוֹר."

מִצְוָא אֶת 10 הַהֲבָדִלִים

